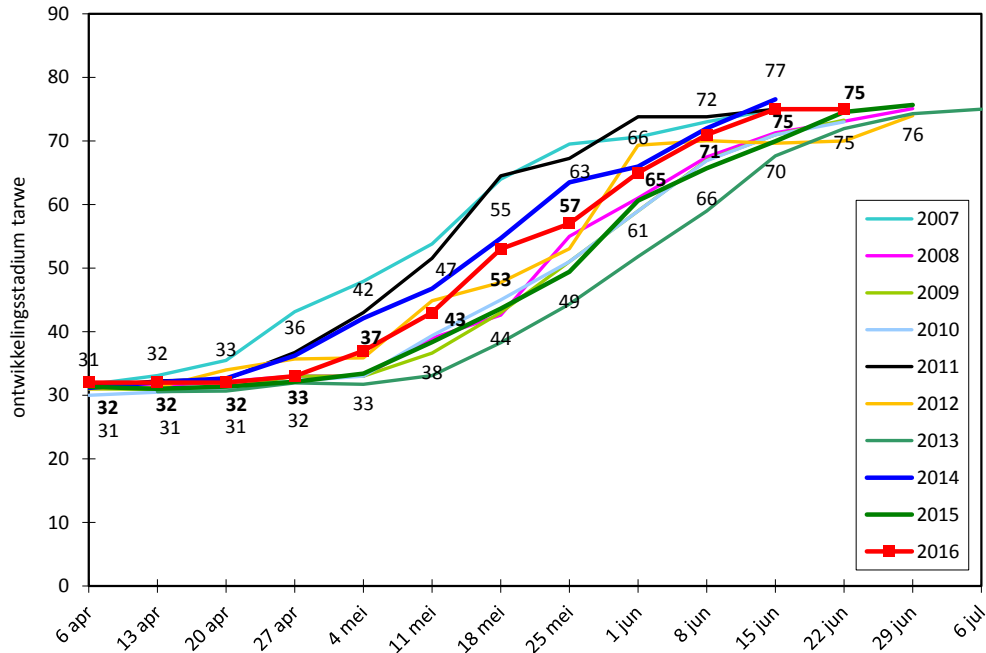

1 Overzicht van de ziekte- en bladluisdruk in wintertarwe in 2016

W. Odeurs en N. Vogels ¹

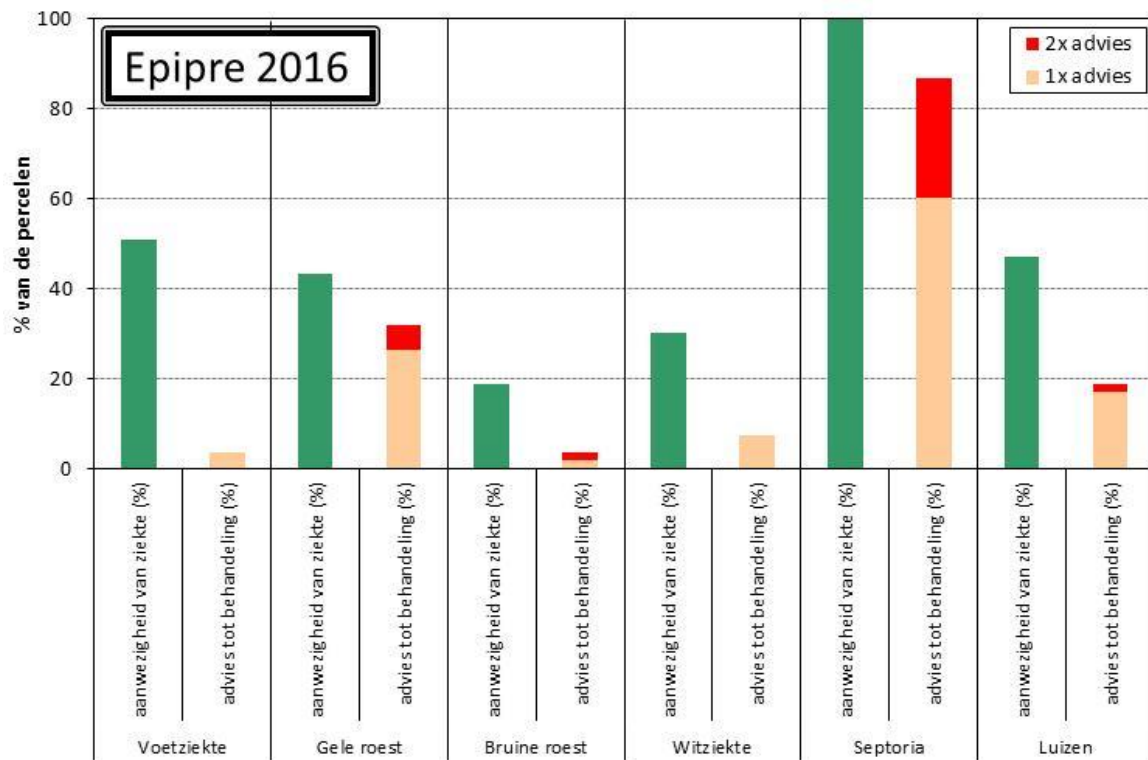
De winter 2015-2016 was abnormaal zacht met abnormaal veel zonneschijn maar tegelijkertijd ook abnormaal veel neerslag. Het was bijgevolg een allesbehalve normale winter. De gemiddelde temperatuur tijdens de wintermaanden december, januari en februari was vergelijkbaar met deze van de winter 2013-2014. Maart en april daarentegen waren normaal op vlak van temperatuur. Maart en april 2014 daarentegen werden gekenmerkt door uitzonderlijk hoge en zeer abnormaal hoge gemiddelde temperaturen. Daarom bleef de tarwe in 2016 achter in ontwikkeling wanneer vergeleken wordt met het teeltseizoen 2014. In vergelijking met 2015 wat een meer normale winter was, bleek de ontwikkeling van de wintertarwe in 2016 wel voor te lopen. De ontwikkelingscurve leunde nauw aan bij de curve van seizoen 2012.

Figuur 1: Overzicht van de ontwikkeling van de tarwe in groeistadia (waarnemingen uitgevoerd in het kader van het EpiPRE-adviesstelsel) (Bron: Bodemkundige Dienst van België vzw).

In Figuur 2 wordt een synthese van de verschillende ziekten en plagen getoond. In dit overzicht wordt zowel het percentage percelen waar een bepaalde ziekte werd waargenomen, aangeduid alsook het percentage percelen waar één of twee adviezen tot bestrijding werden geformuleerd op basis van het EpiPRE-adviesstelsel.

¹ Bodemkundige Dienst van België vzw, Leuven-Heverlee

Figuur 2: Overzicht van de ziekte- en bladluisdruk en de bestrijdingsadviezen op de tarwepercelen binnen het Eipre-adviesstelsel in 2016 (Bron: Bodemkundige Dienst van België vzw).

Gewone oogvlekkenziekte (*Pseudocercospora herpotrichoides*), of meer algemeen voetziekte, werd op ongeveer de helft, namelijk 51 %, van de percelen waargenomen. Gezien de natte en zachte winter was dit niet verwonderlijk. Op slechts 4 % van de percelen werd in die mate oogvlekken waargenomen dat een behandeling tegen oogvlekkenziekte nodig bleek. In 2015 werd oogvlekkenziekte waargenomen op 43 % van de percelen. Eenzelfde mate van aantasting zoals in 2016 was geleden van 2008.

Gele roest (*Puccinia striiformis*) werd zoals de voorbije jaren ook in 2016 vroeg waargenomen. Een algemene uitbreiding van de gele roest volgde gelukkig niet. Uiteindelijk kwam op 43 % van de percelen gele roest voor. In 2015 daarentegen werd op 59 % van de percelen gele roest waargenomen. Op ongeveer één derde, 32 %, van de percelen was het nodig om te behandelen tegen gele roest in 2016. Ook in 2015 moest op 33 % van de percelen behandeld worden. Gezien het verschil in aangetaste percelen bleek het voorkomen van een aantasting van gele roest in 2016 sneller te leiden tot een behandelingsadvies (32 % advies waarbij 43 % voorkomen in 2016 t.o.v. 33 % advies waarbij 59 % voorkomen in 2015).

Bruine roest (*Puccinia recondita*) werd net als in 2015 waargenomen op ongeveer 20 % van de percelen, namelijk 19 %. Op enkele percelen werd bruine roest vroeger dan verwacht waargenomen, doch de bruine roest ontwikkelde zich het sterkst vanaf tweede helft mei. Op 4 % van de percelen werd een advies tot behandelen tegen bruine roest gegeven. Dit bleef in vergelijking met 2015, waar op 7 % van de percelen een advies tot behandelen nodig was, meer beperkt.

Meeldauw of witziekte (*Erysiphe graminis*) kwam meer voor dan de voorbije 2 jaren. Op 30 % van de percelen werd pluis van witziekte waargenomen. De aanhoudende hoge relatieve luchtvochtigheid heeft hierin een duidelijk rol gespeeld. Op 7,5 % van de percelen of een kwart van de aangetaste percelen was een behandeling nodig volgens het Eipre-adviesstelsel.

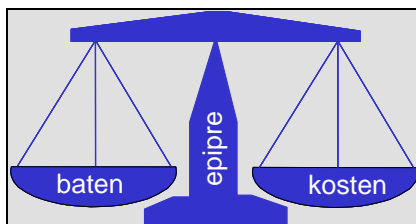
Bladvlekkenziekte (*Septoria tritici*) was zoals steeds overal aanwezig. De uitzonderlijke weersomstandigheden zorgden voor een hoge behandelingsgraad tegen septoria. Op 87 % van de percelen was het volgens het Epipre-adviesstelsel noodzakelijk om te behandelen tegen bladvlekkenziekte. Op ongeveer 60 % van de percelen volstond één behandeling maar op ongeveer 26 % van de percelen werd nog een tweede keer geadviseerd om te behandelen.

Bladluizen werden op net niet de helft van de percelen waargenomen. Op 4 van de 10 percelen waar bladluizen werden waargenomen, bleek het nodig om te behandelen tegen de bladluizen.

Het **graanhaantje** (*Lema cyanella*) kwam verspreid voor. Net als voor de bladluizen kon de situatie sterk verschillen van perceel tot perceel. In de wintertarwe bleef het graanhaantje doorgaans beneden de schadedrempel. In zomergranen daarentegen werd eind mei geadviseerd om te behandelen tegen het graanhaantje.

Gebaseerd op de tellingen, uitgevoerd op de Epipre-waarnemingsvelden en op de proeven aangelegd door het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen, werd de toestand van de ziekte- en bladluisdruk op regelmatige tijdstippen bekend gemaakt via de LCG-Granaanberichten. In deze berichten worden waarschuwingen en aanbevelingen geformuleerd in functie van de waargenomen toestand.

Dergelijke overzichten geven uiteraard een zeer veralgemeend beeld van de situatie. De rendabiliteit van de uitgevoerde ziektebestrijding kan echter gemaximaliseerd worden indien deze gebeurt in functie van de ziekte/bladluisdruk op het perceel zelf. Daarom wordt in de waarschuwingsberichten aangespoord zich te vergewissen van de perceelsspecifieke situatie alvorens een bestrijding uit te voeren.

Het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen biedt de leden de mogelijkheid om op basis van een veldobservatie een GRATIS perceelsspecifiek EPIPARE-advies aan te vragen.

Op basis van een veldobservatie en het opvragen van perceelsspecifieke karakteristieken, wordt door middel van het Epipre-systeem de berekening gemaakt van de opbrengstverliezen ten gevolge van de aanwezige ziekten/bladluizen. Deze verliezen worden afgewogen ten opzichte van een eventuele behandelingskost, en op deze manier wordt een objectief advies geformuleerd of een behandeling al dan niet economisch verantwoord is. Dit advies wordt de dag zelf nog doorgestuurd (via telefoon, fax of email) zodat zo nodig snel gereageerd kan worden op de actuele ziekte/ bladluisdruk. Het eerste advies is gratis voor LCG-leden.